

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p style="text-align: center;">Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii Dzieje Kuźni Ustroń – powstanie, rozwój, upadek i rozbudowa, 1772 - 1963</p>		
<p>Ilość stron oryginału 59</p>	<p>Ilość skanów 59</p>	<p>Liczba plików publikacji 121</p>
<p>Autor Gustaw Szczepanek</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny Autorskie opracowanie</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania Ustroń</p>	<p>Rok wydania / Data powstania 1963, dopisek z 1974</p>	
<p>Sygnatura ---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) Brulion, rękopis</p>	
<p>Wymiary (wys x szer) 24 x 19,5 cm</p>	<p>Stan zachowania ---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu Opracowanie, przedstawiające historię ustrońskich zakładów metalurgicznych od powstania do lat 60. XX w., oparte na ówczesnie dostępnych źródłach, wspomnieniach ustroniaków oraz doświadczeniach własnych. Uwagi: pamiętnik zawiera niezapisane strony, które nie podlegają digitalizacji.</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce) 1772 – 1963, Gustaw Szczepanek, Huta „Klemensa”, arcyksiążę Albrecht Kazimierz Sasko – Cieszyński, Emmanuel Kotucz, Kuźnica „Adama”, Kuźnica „Alberta”, Walcownia „Hildegardy”, Młotownia „Krystyny”, Młotownia „Teresy”.</p>		
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.) Ruda żelaza, węgiel drzewny, mielerze, strajki robotnicze, organizacje społeczne, ceny towarów powszechnego użytku (w czasach austriackich, w międzywojniu, podczas okupacji i po II wojnie światowej), modernizacja Kuźni Ustroń, ustrońskie zakłady energetyczne, turbiny Francisa.</p>		
<p>Prawa autorskie ---</p>		

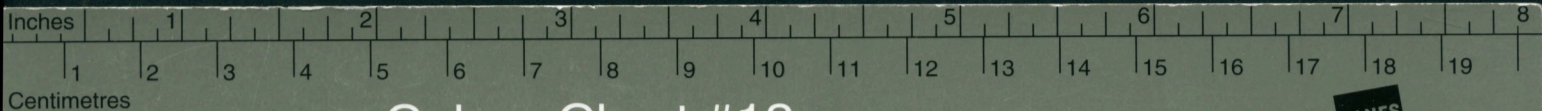
R G B

Grey Scale #13

C M Y K

DANES-PICTA.COM

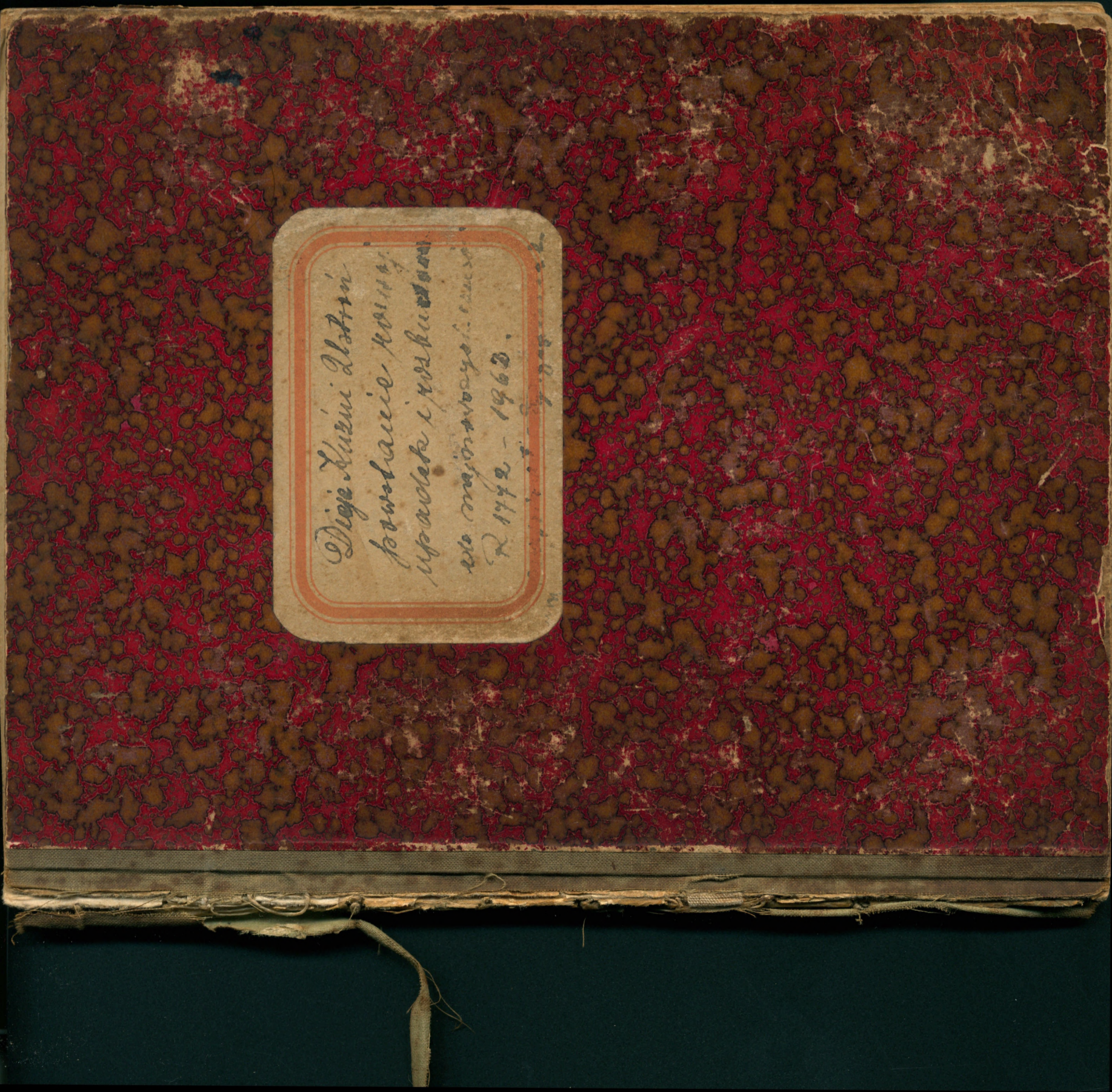
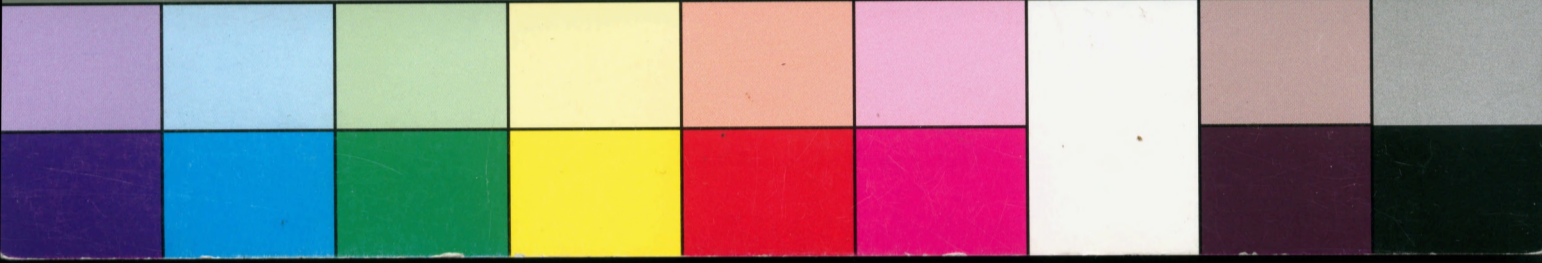
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Colour Chart #13

DANES-PICTA.COM

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

*Diage Kurmi Dabini
powstanie 1917
wspolczesne i powstanie
w. majonowycy. 1962.
R 1972 - 1962.*

1

MUZEUM USTRŃSKIE
im. Jana Jarockiego
w Ustroniu
43-450 Ustroń, ul. Hutnicza 3
tel. 854-29-96, NIP 548-10-63-940

4

Gustaw Szczepanek, Dzieje
Kuźni Ustroń – powstanie,
rozwój, upadek i rozbudowa,

1772 - 1963

SYGNATURA AKT

44/1/XI/4

ZAKŁADY KUŹNICZE
Fabryki Samochodów Małolitrażowych
w Skoczowie
ZAKŁADOWE MUZEUM HUTNICZA – KUŹNICTWA
w Ustroniu

F-ko Samochodów Małolitrażowych
„POLMO” w Bielsku Podlaskim
Zakład w Hutnicza w Skoczowie
Zakładowy Instytut Kultury „K” – KKT
MUZEUM KUŹNICTWA W USTRONIU

Gustaw SZCZEPANEK
USTRON-ogrodowa 13
Pow. Cieszyn

2
7
zg. mot. osob

Opis:

Ten prawnik Kraini Ustron
napisał p. Bogoblii Szarowick
Kur. Ustron "Szczepanek Gustaw"
urodz. 8/9 1892 w Ustroniu ogrodowa 13.
do pracy wstąpił 6 grudnia 1906 roku
a zakończył pracę w Kur. Ustron 30. V. 1958.
Pracę zawodową rozpoczął jako urzędnik korr.
w Kur. Larowy, po ukończeniu nauki
3 letniej, przesunął się do służarni maryny.
Warszt. mech. wyuczony służarstwa marynarskiego
pracował do roku 1919. w służarni następnie
przesunięty do kontroli Terlu, jako kontroler
pracował na tem stanowisku do roku 1954.
(35 lat.) przesunięty do działu macedońskiego
banku pracy 30. V. 1958 przeszedł na emeryturę.
po blisko 52 letniej pracy nieprerwaniej.

Szczepanek Gustaw.
Ustron ogrodowa 13.

Przemysł Wstronia.

440

Powstanie Przemysłu oraz rozwój jego
i upadek, rozbudowa Złóż Wstronia
jako ośrodka porostającego po upadku.

„Ruda żelazna w Beskidach Śląskich
oraz znaczenie jej dla kraju.”

Zapomniane żyzniej zupełnie rudy żelazne
na Śląsku Cieszyńskim oraz miejsca ich
wydobycia, zasługują w zupełności nato-
by żyzniejsze pokolenia nieco się o nich
dowiedziały, żyzniej odkrytym kłodzie oraz
tańcej siły wodnej i wielkiej ilości drewna
w lasach gór Beskidu Śląskiego powstało
Żelaznictwo i Przemysł na Śląsku Cieszyńskim.
Cwani właściciele Śląska Cieszyńskiego
jak ostatni Liastowie Cieszyńscy oraz ich
następcy książęta Habsburgowie nie interesowali
się obecnością rudy żelaznej w ich posiadłościach.
Dopiero Albert Karolowa król polski syn
Króla Augusta III który był żoną z córką

Maria Kuzmina otrzymała z rąk Ks. Cieszyńskiego
 jako lenno, on to skierował na te okolice
 swoje i postanowił ją wykrywać i przekształcić
 do wydobywania i przetwarzania rudy żelaza.
 Jako pierwsze miejsce pod budowę Licca
 wysokiego i kuznie wybrał „Astron” meludna
 wioska górską obejmująca dwa Polowarki.
 Polowarki te w większej części rozpracowano
 między miejscowych chłopów za co przekształcono
 fundusze wybudowano w roku 1772 wysoki Licc.
 w miejscu obranego Technikum „Kuzni Astron”
 zaś w roku 1780 kuznie zwaną kuznia „Adama”
 drisiejsza, Kuznia Astron. W następnych latach
 powstała obok wysokiego Licca kuznia Jana
 za powyżej Kuzni Adama (Kuz. Astron) kuznia
 Alberta z 1820. (zwaną Albertthamer) drisiaj Rudynek
 miorsk. obok garazie samoch. W tych latach 1772-1820
 istniały już trzy ośrodki przemysłu żelaznego Astronia.
 W każdym z tych trzech kuzni były po dwa wielkie
 młoty poruszane za pomocą siły wodnej. Osobny dopływ

wistby oraz zbiorniki drzewiaste sławy wykopal⁴⁴²
 robotnicy sprawadzeni ryglab Łolski oraz podkami
 kłose miały być wywiezione na ryby po rozbiorze
 Łolski oraz spadku powstania, stancaniem ks. Alberta
 dabo się ich sprawadzić pomieszczenia słaskie, był
 wojnami wyludnionym. Miejscowi ludzie porabkowo
 miewadawali się do przewyższenia Tuluńskiego ale
 po przywróceniu się okazali wielkie zdolności tak
 że nawet przewyższali przybyłych ludźmi robotnikami.
 W roku 1825 rozpoczęto budowę czwartego ośrodka
 Lurienego „Kurwica Krystyna” obok Nadleśnictwa
 Kłoby tak samo poruszone wodną siłą.

W tych samych latach wybudowano obok W. Licca
 studnia Odlewnie Huba otrzymująca nazwę „Klementyna”
 a później „Dłubieta” Odlewano w niej kłosa zębate
 różnie części do maszyn, Liczyki żel. Kuryze żel. i figury
 podstawy do kłobów i t. d. później części do porządów kłoby.
 We wyciej wymienionych Kurwicach wyrabiano
 Złoty Kujce, z którego kłosa pod młotami
 osie do wozów słaskowicki na obrotach do kłob i t. d.
 gozdzicie sławy ciężkie gawiazę i t. d.
 Odlewano też kilka Dzwonów brązowych r. 1816.

443 ^W Ks. Albert postarał się o przyrodę
 cesarski mna którego w całem Ks. Cieszyńskiem
 nie mogło było wykazać innego zelara tylko z Astronia.
 W roku 1825 przeszedł do Ks. Alberta na jego
 wychowawca Arcyks. Karola z domu Habsburgow.

To też zwa jego czasów kamieniano w r. 1837.
 istniejąca na Łobanie, Łapierwie, na Kurawie
 „Teresy” (Teresienbainn) (2 strony napad siła wodna
 był to już 5 osjodek przemysłowy z Astroniu
 w Kurawie Teresy wykonywało wie idzi worów.

W roku 1840 objął kierownictwo w Kuuu Adama
(Kurcia Alstron) Wicekmitre Koluera który założył
Muzanie, maszyn oraz twardejady hodowlane.

W roku 1847 przeszedł Jody Alstronkie na Arcyksięcia
Albrechtia a domu Habsburow.

Erceugst Alstronia osiągnął swój szczyt rozwoju
za arcyks. Albrechtia porobudowano w sztykm tempie
wszystkie osiedki kuziemie, tosam osiedle Alstronia
porobudowano sie szybko wybudowano duzo domow
mieszkalnych. Kuzie Alstron porobudowano tak
ze powstała przy niej Fabryka kaszyn.

Równieżnie zaczęto w Kurinie, Krystyny 462
(obok Kadłominia) rozbudować Wałcownie

Walec byłby poruszone sibi wodna próby wałcowania
wypadły dobrze i pomysłuie w 1854 budowę, ukierow
nazwana huta, "Hildegarda" to też w roku 1859
wybudowano kotłownię oraz masz. parowa, ostatni
walec poruszone byłby sibi parowa. W hucie tej
pracowało około 600 robotników. (przy walcach i stalowni)

W roku 1867 wybudowano w Kurinie Dłstron

Fabrykę Kolców oraz Fabr. kotłów i konstrukcji
żel. dachów. W roku 1874 wybudowano również
Fabrykę żel. i młotów. W tem okresie najwyższego
rozwoju pracowało w przedmyśle żelaznym
w Dłstronie przeszło 2000 robotników we wszystkich
piecach osi podkach razem. To też w tych latach
1870 - 1874 wybudowano dla tych robotników
kolonie robotn. w Hermanicach.

Wysoki piec dawał stałczas 320 centnarów metz
czystego surowca tygodniowo. Zarobki były
na ówczesne czasy dosyć możliwe dla robotn.
Równieżnie i gospodarze miejscowi zarabiali

463 firmantkami dobre, dowozili surowie
 potrzebny dla Hut Alstronskich oraz wywozic
 gotowe produkty kolej w tych latach nie
 istniata w Alstronie. Zbudowano ja dopiero 1888 r.
 W czasie rozwoju tych Hut w Alstronie przybylo
 duzo robotnikow i urzednikow obcej narodowosci
 Czechow, Niemcow oraz Slowakow razem 30% na
 cala zaloga, byli to przewaznie pracownicy dosyc
 kwalifikowani, slusarze, tokarze, oraz mistrze tych
 dzialow budowy maszyn, kolan mostow, konstrukcji
 dachow stal. Wzrosty w przemysle Alstronia byly
 naowczesne czasy bardzo poszukiwane i miaty
 wielki sztyt jakoscia dorowny wady nawet zagranicznemu
 W fabryce maszyn (Hut Alstron) Zbudowano pierwszy (1884r)
 Zlug parowy na kontynencie Europejskim wyrobiono
 rowniez maszyny rolnicze Lokomobile maszyny parowe
 zdwojcylinidrowe i jednocylinidrowe pompny parowe, Walce
 sieczkarnie, mlocarnie o napiecie parowym i mech.
 Kolumna wyzniebiaja kowadla mody kilofy plugi parowe
 rowniez czesci kule dla koleji, osi, dopozow i. t. d.
 Kolarnia rozne kolly do pary zbiorniki na rope,

Ostatnia rozmiar wielkości mosty konstrukcji stalowej dla
 stachów urzędowania dla Kopalni i Koleji. To też powstanie
 Ustronia wyjeżdżali daleko na wschodzie z tymi
 wyrobami które były znaną z jakości w całej byłej
 austr. węgierskiej monarchii.

Wiersty poorkwicie przemysłu Hut Ustronia
 zaczęły się w niedługim czasie i upadek tego.
 Ruda wyzerepynada się w Beskidzie Śląskim
 poważyła kolej na północ została zbudowana
 18. grudnia 1888 r. wyjechał pierwszy pociąg z Ustronia
 do Górki kominie się nie opłacało, rozpoczęto likwidować
 Przemysł Ustronia. W roku 1877 przebito wałosem
 do Trzycia. W roku 1881 przeniesiono zakład budowy
 mostów do Lipiny przy Frydaku. W roku 1897 wygasno-
 tu na zawsze wysoki Licz po 117 letnim istnieniu. 9/1. 1897
 W roku 1904 zburiono kuznice Kryszyng. W związku
 z temi przeniesieniami opuścilo na zawsze 1000 robotników
 z rodzinami Ustron. Po śmierci arcyks. Albrechta
 przejęły Huty Ustronia na własność jego kuzyna
 arcyks. Fryderyka Habsburga ten sprzedał
 wszystkie huty i Bopolnie 1 listopada 1905 r.

465 Huty i kopalnie na Śląsku Cieszyńskim
 należąca Austr. Towarzystwu Huty i Kopalnie
 W roku 1907 zlikwidowano odlewnie (druciej Techn.)
 W roku 1908 zamknięto kopalnie odessko zniszczone
 około 100 robotników z Dabrowia. W roku 1911
 uległa likwidacji Fabryka Maszyn. Wreszcie
 w roku 1912 1/6. kupiła firma Preillier Urban
 Tow. akc. z Wiednia, rosła Hut Dabrowskich
 Nowi właściciele przenieśli Fabr. Huty i Kopalnie
 w roku 1913 do Sporysza k. Żywca. Została im
 tylko Kuznica Dabrowia z czterema Turbinami
 zbudowanymi w miejscach dawnych Hut zwanego:
 na Polanie Kuznicy Teresy. obsk. miedziennictwa Kuznica
 poźniej Walcownia Krystyna. Odlewnie Dłubiela oraz
 Turbina Kuznica Albera (Alberthamer).
 Kuznie Dabrowa modernizowano, już przedtem
 zlikwidowano kotły wodne a zastąpiono je
 kotłami parowymi oraz sprężonym powietrzem
 mniejsze kotły sprężadrowe sprężynowe. Nowi
 Posiadawcy Kuzni Dabrowa, przystąpili do
 reorganizacji całego przedsiębiorstwa Hut. Dabrowa.

W miejscu gdzie była Fabryka kotłowa, ⁴⁹⁰ zamieszkał
 Kurcie parowa z potrzebami Prasami i matrycami
 a na miejscu k. Fabryki i młotów zbudowano
 Kurcie mechaniczne z łobolami spadawcami oraz
 sprężynowcami. Kawałek piecekni przemysłowej zostawił
 do Kurcie parowej, wzdłuż jednej ściany z
 nalepaniami (opiekami kowalckimi) zostało ich
 tylko 12. reszta poszła pod młoty pracować.
 Dwie kolejniarki i wredniarki opuściło
 Zakład pracy. Zatem całego Ziemysłu
 Ustronia liczyła już tylko 450 pracowników.
 Wielu nie mogło się pogodzić z nowymi
 warunkami pracy i szły do Teri odesski
 na zawrse jedni do Trzyńca Witkowie a stawi
 na Emeryture. Właściciele Kurcie Ustroni nie mogli
 się jakoś domówić ze starymi robotnikami co do
 zarobków myślały o zarobku z nowymi pracownikami
 Odszedł również Inż. Dyrektor Piotrowski na
 Emeryture polak rodem z Krakowa, był to jedyny
 Dyrektor narod. polskiej za czasów gdy właściciele
 Kur. Ustroni byli narod. Kiewickiej. Oni bowiem

491 Trzymali na stanowiskach kierowniczych
 dawnych Niemców (Inżynierzy, mistrze, Technicy i t. d.
 od roku 1804 Kulmista, Lutz Klempeter, Zilsauer, In.
 Kahl, Spickner, Fuhrman, Lesendorfer, sami Niemcy
 dwaj Polacy Doliński oraz Inż. Jedekiewicz który
 był bardzo zdolnym Inż. On to był twórca pierwszej
 walcarki gorzkiej która wcześniej wykonywano we (r. 1908
 Fabry. Hasyu w Ostrowiu a zamocowano w Trójca
 we Włocławku w miejsce poprzedniej z Ostrowia.

Dr. P. Breillier Urbau sprawadził nowego Dyrektora
 z Wiednia Niemca Henryka Szwarca ten zostawił
 sobie kilka urzędników Niemców między innymi
 został Inż. Lesendorfer Niemiec stanowisko jego
 było jako kier. Produkcji był to człowiek surowy
 bezwzględny nieprzychylny dla robotników przez
 nich nie lubiany. Również przybył nowy Wzrostnik
 do Warszt. Mechanicznych Niemiec August Lost był
 to prawdziwy tyran na robotników tak starych
 jak młodych których stale dyskutował a młodych
 bił i kopuł, oraz obdarzał wywiskami brydakami
 W dniu 14 sierpnia 1913 wybuchł pierwszy jedyny strajk
 na tle zarobkowym, który nie miał

194

Kuchnie Ulstru rozbudowano trochę mury do ściany
na Kuchni parowej podwyższone i dachy nowe były
papa, co chwila się zapalały ogniem. Wystawiono
3 nowe piece do ogrzewania Zielarsa kuchynego z otworami
po 4 % każdy strony, na każdym piecu był jeden Kocioł
parowy ogrzewany parą - to atun cis'. Piece te nazwano
Blexingerami, oprócz tego było 6 mniejszych pieców
do podgrzewania odkropek, wszystkie opalane węglem.
Produkcja Kuchni była teraz wydajniejsza, reszta
odkropek już bardzo mało były wykonywane, wszystkie
odkroпки masowe były wykonywane w katech pod
Wolaniem parow. i mech. spadawni. Wykonywano
w Kuchni także odkroпки dla Koleji; Szaki prądy.
Zderraki sprzęta cześci do Lokomotyw różne okucia
do Wagonsów kolejowych, one surowe do worów blachy
żelazne odwalnice, kruszalka młoty, kilofy i t. d.
W awiarce zbliżają się pierwsze wojna światowa
Kuchnia Ulstru obrzydła przez Zaciwienie jej imię
dla c. k. Armiji Austryjako-węgierskiej, między innymi
wykonywano kruszalka gotowe Ziasty do Kół dla
Astryliji oraz cześci do Kuchni polowych, uchwytły do

185

Łańców karabinowych oraz wielkie osie do drzat
 rękich, kresci do karabinów masz. i cylindry
 do silników samolotowych. (Odkucie takiego
 cylindra wymagało siedmiu przebudówek pod
 Moleca parowym) wykonywano również osie
 do Kuchni polowych osi do Lantorn i samochodów
 ciężarowych, wszystkie te odkuwki były u nas
 we Warsztach mech. kompleksnie obrabiane gotowe
 do użytku, wykonywano również Liany gotowe
 do rob. kuchni polowych oraz gotowe osie do wózków
 karabinów masz. Wybór tych odkuwek gotowych
 przeprowadził Kapitan p. k. armii austro-węgierskiej
 W dużej ilości Kuria Dłotni produkowała gotowe
 Imadła kowalskie (model Stryjski) wagi od 10-70 kg.
 Przyjęto do pracy medwia ilość robotników ok. 140.
 Liczba pracowników wzrosła do 600 rob. (K. 1913.)
 (Lisowsky pracował jako przedownik ślusarskiej we
 Warszt. mech. ślusarskich). Zaborzony został w
 Kurii Dłotni, Czerwony Krzyż i pogłowie katastrofowe
 wypadki przez kulestwa i śmierci zdarzały się
 6. czerca. Zarobki pracownika kwalifik. wynosiły 60 K. mies.

Wybuchła I wojna świat. VIII 1914. postawił ⁴⁹⁶
 Kurnie Dłotron, pod komendą wojskową.
 Komendantem wojsk. został C.K. Kapitan, Waga
 pochodził ze Lwowa, był to człowiek opanowany w swoich
 czynach, z kowalarni, dyscypliny, trzymał jako żołnier
 prawdziwy, nie był skiczymorda, był przystępnym
 dla pracowników Kurnie Dłotron i cenił ciężką pracę ich.
 Zaprowadził 12 godzin. dzień pracy na dwie zmiany
 3 niedziela w tym krócej się świeło pracowano się —
 normalnie, wolną od pracy byłby tylko 1 niedziela.
 Ze względu Kurnie Dłotron kapryściano na wierność
 Czarzyni c.k. monarchi Austr. Węg. i jej Cesarza Franciszka I.
 Przysięgę składali wszyscy robotnicy i urzędnicy razem
 w języku polskim. Kapitan odrzucał przysięgę a
 ze względu ją ^{nie} przedkładał, kładąc lewą ręką sercu a prawą
 przednie ręką z dłońmi palcami w górę. Zmieniano również
 przedtem Statut Robotn. Karę za buntownictwo oraz
 nieposłuszeństwo były ostre. Kapitan Waga był dosyć
 drągodny i miał wielką ułomność dla starostek
 ludzkich, to też jego pobyt na tem stanowisku
 nie trwało długo. Po rozpoczęciu ofensywy na froncie

1917
 wrochodzin 1/V. 1915, pod Gorlicami, zmieniło
 Kapitana Wąge powołano go do frontowej służby
 wojskowej na jego miejsce, Oberleutnant Steiner,
 miewieć robotnik surowy bezwzględny kochał wojsko.
 Komendantem Kur. Dłotni. Posypany się kary
 na robotników, na miejscu w Kurii przygotowano

zaraz 3 więzienia w których mierzono robotników
 za różne przewinienia. Pierwsze więz. było zagrożone
 24 godz., odciadywać musiał karc w te niedziele
 w która się niepracowało robotnik siedział bez jedzenia
 2 więzienie ciemnica w niej było tak ciemno że
 nie było palca przed sobą widai. (24 godz.)

3 więzienie pobawione z torturami (Szupok i kajdany
 Łaźnia wojskowa, żołnierzy wzmocniono trzykrotnie
 około 15 żołnierzy którzy stale byli na dwie zmiany w
 hodowach stalowych oraz z majoranymi kaguciami.

Kary były słosowane za nieposłuszeństwo wobec
 przełożonego, zbuntowanie, zepsuta roboti oraz
 za lenistwo i opieszałość w pracy. Obalania kara
 była do wojska, na esderytygodniowe przeszkolenie
 wojsk. i do karnej kompanije na front.

Robotnicy byli przegonyści to też dochodziło 498
 do punktów które się kołowały powiatu kobolnina (r. 1915.)
 W miejsce wysydzianych robotników do wojska, przechodzili
 rekonescenci z obywatelstwa niemieckiego z powodu nian
 do pracy. Na ogólną liczbę zarobki było 400 tutejszych
 robotników a 250 z obywatelstwa niemieckiego do służby wojska
 byli to Niemcy, Węgrzy, Czesi Słowacy oraz Polacy z b. Galicji
 i obszarów b. zabronionych. Pracy było b. dużo zamówień
 dla Armii aust. węg. coraz więcej przekazywane się
 pracowało dla uzbrojenia. Zarobki dosyć były
 możliwe. Zarobek kwalifikowanego pracownika 120 zł mies.
 Co trzy miesiące przyjeżdżała Komisja wojenna
 badać białych z robotników może być zastąpionym
 w pracy przez invalidę wojskowego, taki robotnik
 musiał się natychmiast porządnie ze zakładu
 pracy i pojechać do wojska. Strach i dmutek przypadał
 na wszystkich gdy Komisja przybyła. Pytany robotnik
 nie ustawał najgorzej z Werkmeisterów był Aug. Lost mienice
 kier. Warszt. mech. To też gdy pewnego razu był jednego
 młodego robotnika, pracownicy Wamb. mechau. zastawili
 wszystkie maszyny obrzadzili tego Tyrausa i zmusili go do

gwałtownym hurtem,

499
 uciekał z Wersztadci smoleń, uciekał zawiast ku Łotyżowi
 do poleu na Watach Wiosy tym sposobem ucieknął zapisał
 i tak robotników. Na drugi dzień Komendant wojsk
 Kuzni Dłotwi razem z Dyrektorem H. Sawarcom, przyjechał
 całej załodze Kuzi. Dłotwi że po ukonieczaniu wojny
 zostawie ten Werkmeister dwobliowy. Narazie tego
 nie można wykonać bo jest wojna a pracownicy
 mają prawo wszelkie jego nadzwyczajne zgłaszać do
 Komendanta wojsk. na Łakdadzie (r. 1916) Przekazy tego
 Werkmeistera usłady obawiał się dla siebie Łdych następst.
 Hieronim całej Produkcji Inż. Pseudosfer założył się
 i odszedł na Łarsse. Na jego miejsce przyszedł nowy
 Inż. Ochmer (wzrost. Żydów.) dla robotników dosyć
 możliwy oraz grzeszy w obęsien. Werkmeistera przeszedłony
 nie dał za wygnania, zwłaszcza że kilka zdrajców których
 on sobie pozyskał przez lepsze zarobki jakie im dał
 a ci go zdradzili tych pracowników którzy zorganizowali
 wyprawę na niego. Zebrał się rad Wojskowy na Łakdadzie
 Kuzi. Dłotwi przyprowadził tajemniczych buclowników
 do Raportu i po krótkiej rozprawie zapadł wyrok
 na front, zabraw ich z miejsca pod silną straż.

do wojska skład niczej nie wroscili! Kary nadali sie
 sypaty na robotnikow. (piszacy byl naroznem swiadkiem
 jak jednego robotnika wieszaw na drzewie) kara wienowice
 polepata na tym ze wieszaw karancemu kere w tyle na
 krzyz i wycinagaw go w gosc. Tak ze koncami palow od nogi
 lsko idolykat podbazi, bysa to bolesna kara ktora sama
 przyprawiała robotnika do utraty przytomosci.

Guiew i rozpraca oparucata robotnikow ktory bersilui
 byli wobec tego barbarzyjstwa, w dodatku brak zywosci
 w postaci swoodu do reszty miszery odrowie i dity
 robotnikow ciestaw pracujacych. Produkcja zuwawie
 podryzirona o 50% zarobki sie zwiakszydo ale
 za to zywosci uzywabo sa na kwalitki zywosciowe
 nie doblabo sie ani podawo tego co przed rokiem.

Zerobki wynosily dla kwalif. robotnika 150-180 k
 mies. (r. 1917.) w podobie czerwoa wybuchl pierwszy strajk
 kilka dni z przedu nie bylo kawaadka chleba w pichawiac
 (o ile to jessese m^{naszai} chlebem ktory sie skladal z maki
 krasztawow i trocin z domierka maki ziemniaczanej.)
 Kowale z Kurui parowej wyszli na plac przed kurui
 byb wogiel na ktory sie puskadali liscie na ziemii

501

Zawiądomiony Dyrektor oraz Komendant wojskowy
 przez mistrzów, przyszedł porządek powstania z ziem
 ale niel go nie usłuchał wtedy zawieszat wojskara
 straci klina pod groźbą wycia broni Zmusiła ich
 do powstania ze ziem, zapylając się rychła pracować
 odpowiedzili chorem że chcą tylko chleba i adaja
 przyobiecaw im że się postara o chleb, to ten podjęli
 prace a chleb w dwie godziny dostarczono na łożach
 samochodach do Sklepów, aprowizacja poprawiła się
 trochę dostarczono kominier trochę flaszec i miern
 kruskiego i. t. d. zaczęto mówić myślować że tytu
 który podjęli idą do strajku ale nie znaleźli tytu
 razem z adajego, Nowale trzymali się dzielnie, doświadczeni
 poprzednia awantura z Wokmistrzem którego wygnano
 w poprzednim roku z Barsztalów mech. Ten odpierał się
 teraz w inny sposób wysyłając podjękanych do wojska
 na front. Ale i to miało swój koniec zblizal się rok 1918
 a z nim egłód coraz większy doknicwał wojnę, klina
 już i tak była przegrana dla Niemców i Austr. węgier
 Produkcja w Kuzni spadała na łeb i szyję, do wojska
 na front zabierano perzki koblaunowanych robotników

nadszedł Wpiseniu r 1918. z początkiem tygodnia ⁵⁰²
 wybuchł drugi strajk, robotnicy Kuzni Dobruj przerwali
 prace powracali do domów, oraz porchowali się po lasach
 dowództwo wojskowe spowodowało żołnierzy węgriów i niemieców
 na ci wydrapowali robotników resztki oraz przyprowadzali
 do pracy, skąd znów uciekali gdzie kogo były mosty.
 to też po dwa tygodniach wojska wycofano z Dobruja.
 Równocześnie ^I wojna światowa miała się ku końcowi.
 Robotnicy którzy zostali powracali ~~z~~ zwolnieni do pracy
 niektóre niemiecy odesski został tylko Dyrektor Szware
 oraz Inż. Ochronę prace rozprzeda produkcja wojsk.
 posiada w Klat, zaczęła produkcja Smadza kute (Lyn.)
 osie surowe oraz tocznie, kowadła części do wagonów
 Ldemaki sprzątku Drubowe Klatki pociągowe okucia do
 Wagonów oraz wady karbowe do maszyn łaskich, kocienne
 do Fur i t. d. na większą skalę produkowano części
 Blachy stalowe lewnice i odwalnice, zaprowadzono sz. ds. pracy
 Początkiem prazda. robotnicy tworzą Radę Robotniczą
 oraz wybierają delegatów r. 1918. oddad wszelkie sprawy
 robotnicze załatwiono przez delegatów. Organizują
 socjalistyczna P.P.S. werbuje nowych członków.

503 Lisiepad 1918. Kuznia Dobry z obwarzj

utworzonej Rady Narod. Ks. Ciess. organizujac wielki
 wiec robotnikow za przybraniem catego slaska ciess.
 do Kuziny Dobry. Wiec odbyl sie brata w nim udzial
 wielko licza ludnosci wiec na pytan z okolicy.
 Organizowaniem Zjazdu P.P.S. (Lolsta Larcia Dozjal.)
 Kieszety P.P.S. w stosunku do Robotnikow nie byla zawsze
 szczerą, dochodzilo do czestych zatargow miedzy nie i
 zorganizowaniu rob. zmuszono czesto terroru do
 ustępowania do zwiazku co zmiechalo duzo pracownikow
 do tej organizacji. Pojed do tego zmiechawia prawn.
 dawali niektory robotnicy delegaci ktorzy nie zawsze byli
 szczerzy wobec robotnikow tak samo i rownie sekularne
 niwcy na zebraaniach. (mieli tylko cel zebz zrobic kariere)
 Ci Robotnicy ktorzy widzieli te bezprawia zmiechali tez
 do organizacji P.P.S. wslapie koslali myslucom z prazy ko
 za duzo wiedzieli. Skutki tego bezprawia okarady sie poruiej.
 Do wajuie idrozizma sadza w gore zarobki nie wystawerady
 Robotnicy zadali poprawy, Dyrekcja nie chciadu podwyzszyc
 place robotnikom, powstawały zatargi z Dyrekcja, to tu
 dnia 30. XII 1918. z godzi to przed podjeciem wywierano na

plac Kurui tarczy aby wycożić dyr. Szwarca za bracie ⁵⁰⁴
 Kiedoszo idw tego pamiowara daci sie sam xaprowadzie
 idw lokalu robotu. gdzie przyobiecaw daci robotu. poprawe.
 Rok 1919 z kancem stycznia Kuruia Dobroni zostawa na 3 tyg.
 umiuchoniowa na skutek majarodu wojsk Czeskich
 na Plask Lierz. Dwo robotnikow poszlo do wojska polsk.
 jako ochotnicy idw pulku Licini Lierz.

Okolo 12. lulego r. 1919. Kuruia podjeta prace, po odciesiu
 wojsk czeskich, kursow Lierz poduz para. Zarobki robotu.
 kwalifikowanego wygosidy: 300 + 250 Kz miesiecznie
 niestely drozysna szba madal w gore a zarobki
 w walucie Kosm traniby na wartosci. I pracy owar
 zamowieni bylo idryci iduro, przez cady hieracy Rok
 Zatarci o podwyzcie plac madal Prady co foprawisow
 to podrozialo i. t. d. Rok 1920 przyiosł zamowien
 pieniedzy na tak zwane kartki polskie ktore i tak
 nie miady wartosci owar plduzieso z ywota.
 Zarobek przecietny robotnika kwalifikowanego
 wynosił 2000 Wp. Kuruia Dobroni obreguadta
 w tych latach 1920 + 1923 najwiecej zamowieni a
 powodu drozysny wzrastajacej byly w Kurui Dobroni

505 *nażde* załazgi oraz małe strajki o poprawę
 płac, w dniu 18 października 1920 przed podaniem doszło
 do now w gwał. kamycz dw załazga & Dyrektorem
 H. Swarcem który niechciał nie polecił im na
 zarobkach poprawić to też po krótkiej wymianie
 słów powalił postawę Dyrektora i poruczył
 na parki oraz wśród wzruszeń wywieźli go za
 bramę. Kulki tego były dla robotników fatalne.
 Na drugi dzień kamycz przybyli żołnierze polscy z pułku
 ścisła ciessyjskiej, otworzyli Mur. Ustom, aresztowali
 6 robotników jako przywódców tego rozruchu ścisłych
 ścisłaściami przynieśli do więzienia w Ciessynie
 gdzie ich zamknęto. W ślad za nimi pojechała
 delegacja wybrana przez robotników między ścisła
 powrociła nie nie zablatuwały. Ciessłaściami
 im że ich wypuszczą ale pod tym warunkiem że
 załazga Mur. Ustom zgodzi się na porozumienie Dyrektora
 na Łok ścisłaściami co też uzgodniono aby Dyrektora
 powrócił. Lepszay płac nie dał żadnych, na poprawę
 przychodziła teraz sama ile podrozowało tyle ścisła
 poprawili płace; Zarobki przedstawiały się teraz nast.

Rok 1922. Zarobek kwalifikowanego ⁵⁰⁶robotnika
 wynosił 20.000 złp. Rok 1923 wynosił zarobek robotn.
 kwalifik.: 8, 175. 149 złp. mies. (osm milionów i t. d.)
 Rok 1924. Namawienia x mniejszyby się na skutek
 wprowadzenia nowej waluty Złoty polski (jedemu \$ 10 zł
 przeważenie (4.95 zł za jedemu dolar ameryk.)
 Zarobek przedstawiał się kwalifik. rob. 120 zł mies.
 Zaczęło się bezrobocie, była to klęska niepotrzebna
 x najgorsza dla robotników. Organizacja P.P.S.
 na zakładzie Kuz. Złotoni była korespond. (6 Tyg. Strajk! ^{1923.9.20})
 Robotnicy nie wygodni dla Dyrekcji oraz dla
 mistrzów x kierowników, wykażywali x pragnęli aby już
 nie powrócić więcej, x niektórzy kosztali x problem
 przyjęci po kilka miesiącach na innych zakładach.
 Zpracownictwo zak. wifto w całej fabryce, kto dał im
 popieć x pragnienie podarunku ten miał pracę.
 Z pracowników kuzobowych na bezrobocie nikt nie
 porwał, tych obywateli prawnie normalnie robotami
 miesierzonymi, ponieważ że pracować nie mieli co.
 Zbrzydliwy mianem mieli się w ten czas dobrze w
 Polsce przedwójnym. Idąc taki trwał przeszedł do

1932 rok ⁵⁰⁷ (dziśniej lat) prassem kuznia Dłotów była
 mierzona 3 miesiące w „Ibrudung” wzdłuż się
 zjawiali do Ziur aby tam posiadać 8 godzin
 i przejść z miar do domu, wysławiano się z robotników
 że dawniej 500 robotników wywoziło na Łaskach
 jednego Łana, a dzisiaj jeden Łan wynosi
 co rocznie 500 ludzi na bruk i za bramę. Jaka
 przyszły zmuśnienia to były w przeciągu 8-9 mies.
 wykazano a potem majster przysłał na przyby
 lub na trawce zielna robotnicza. (Lisnary był w
 karidym roku kilka tygodni na bezrobociu par nawet
 w domu balach po 3 miesiące a par 6 mies.)

Rok. 1933. W tym roku odszedł ze Zakładu Kur. Dłotów
 m. sławnej pauciei Dyrektora Złoty Szware mieniar
 był on do lat Dyrektorem tut. Zakładu, odjechał do
 Wiednia na emeryturę. Miejsce uolopniacego Dyrektora
 zajmuje Inżynier Jan Jarocki narodowości polskiej
 ten poprzedził Zakład na obcasie woj. Obijmując
 sławisko Dyrektora w krótkiej przemowie do robotników
 przyobicał że jego staraniem będzie likwidacja
 bezrobocia na tut. Zakładzie, co też skutecznie

doprowadził do skutku starając się o zamówienia ⁵⁰⁸
 dla Kur. Ustron. Wprowadzono nowe sortymenty
 do produkcji. Zakład stał znów pod zwłokiem
 Fabry. maszyn. W katorowej w roku 1924 odlewano
 odlewano podstawy do Spras, oraz młotów sprężynow.
 koba zebrała oraz odlewy dla maszyn tkackich
 dla Bielska, odlewano kołnierze części do porządów
 kolejowych części do Tama ostrzegawczych, Semaforów
 i t. d. Oprócz tego Kurucia Ustron otrzymać dwie
 zamówienia dla Kolcji Zagranicznych w Jugosławii
 Bułgarii i Rumunii (Sprężyna sprężona, Haki Federacji)
 W słusaniu młotowano gotowe Sprasy do Kurucie oraz
 młoty Sprężynowe, Porządki kolejowe, Rozetki
 Semafony oraz urządzenia Sygnalizacyjne dla P.K.P.
 Zamówienia dla Wojska polskiego były liczne Klumie
 do nakrętek Klumie szwedzkie, francuskie,
 Klusere do kur, Tmaczka kute, Tmaczka lewe
 Klusere kumbiniertki, do rżnięcia drutu, Łopaty Kilofy
 Młotki od 0.10 - 5 kg. Wszystkie wymienione wyrobki
 były kompletnie obrabiane gotowe do użytku.
 Wyrabiano siedem sortymentów pieców do sprężania

podzi⁵⁹⁹ małe kucharki delione. Dla wojska pols.
 toporki papierkie, siekierę (około 20.000 sztuk porumie)
 Kuznia praca wyrabiała pod kłobami Wady
 kołowe dla Koleji samoch. do maszyn karabich
 Łobuzady, bloki oraz części do roboty (Łochowice
 Koba zębale, części kule do samochodów cięż. i osob.
 Berestowie amikto, praca było dużo wybudowano
 nowa hale mularowa dla porjazdów i t. d.
 szan taki trwał do roku 1939. (6 lat.) Zarobki
 kwalifikowanego robotnika wynosiły od 230 zł - 300 zł mies.
 miesięcznie.

W związku zbliżająca się druga wojna światowa
 Laborowa została Obrona Łuciwłoduca, C. P. L.
 na Zakł. Kuzni Dłotwi, przekształcono dużą ilość pracowników
 fizycznych i umysłowych. Ostatnie dni sierpnia 1939 r.
 przyniosły dużo porobów do odwróty wojsk. wielu pracowników
 poszło do wojska, zaczęto wywozić cenniejsze maszyny
 wojskowe, a równocześnie powołowano około 60 pracowników
 na wyjazd do Warszawy do dalszej pracy w tamtych
 zakładach ze względu na Inwazję wojsk niemieckich
 na pograniczu śląskim. Niestety wszystko to było już

Zaporow, dnia 1. Wrzesnia 1939 r. hordy Hitlerowskie ⁵¹⁰
 napadly na Lobske we wczesnych godzinach porannych.
 Kurmia Lobska powinnos malolow nie zostala uszkodzona
 byla nieczynna estery dni, na piaty dzien rozporozeto
 normalnie prace, dokonczono niektore prace
 przewaznie towar handlowy jak navednia rovine
 oraz wyroby kolejowe. Drednicy niemcy bardzo sie
 cieszyli z przylycia wojsk niemieckich, powiewali
 jak twierdzili w Lobsce sie im zle powodilo bo
 mieli zawsze prace nie byli na bezrobociu, oraz
 zarabiali bardzo dobre i nie byli szukanowanii.
 chiejsce Dyrektora Joz. Jarskiego ktory wyjechał ewaku.
 do Warszawy, Zajal Dyktor Kluscz ze Sporyna
 a po jego krótkim pobycie przyssedl niemiec
 Dyktor, Weres i ten nie pokazil adnego w Lobsku
 powrocił bez jeden z wspowobascioci Kurmi Lobski
 Dep. Urban Dawid ktory wkrótce opuścił Lobske
 Dnia 1. Lipca 1941 r. sprzedaba Firma Perillier Urban
 Kurmie Lobski. Nowi wlaszciele koncernu samowhod.
 Niemcy, "Schmiedewerk Lobske" G. m. b. H. Fallersleben
 Kurmia Lobska przeszedla w ruce Hitlerowcow. Polkswagen

511
 przyjechał również nowy Dyrektor, Toni Fink. Niemiec
 był to człowiek surowy bezwzględny wymagający.
 Jaka przyjechał razem z rodziną na Wersztaty Lux. p.
 to kreślił się do podbudowania powiekszenia Włocławca, poprowadzenia
 to samo barwienie za na nowej ziemi przed podwórca
 i popódmocy stał chodził i oglądał pracy robotnika
 Kurcie Dłotni przedstawiono na produkcje dupletnie
 wojenna. Adkumano części do samochodów wojsk.
 lufy do dział przeciwlotniczych do karabinów masz.
 części do samochodów kadri podwodnych dla artylerji
 zakuci do dział. i. t. d. Wyrobiano dużo takich kolejozyl
 korjandów.
 Literatów i sprządek spulcowych tych ostatnich około 25:
 5000 mies. zarobki wynosiły mies. od 125-300 kopeckiem
 Robotnicy którzy zadeklarowali się jako Polacy
 zarabiali o podobie mniej ponadto postawiano im
 25% podatku ze zarobku byli bowiem bez prawa Obyw.
 zyskowności oraz otrzymywali najgorsze prace i płace.
 Wielu robotników wywieziono na roboty przymusowe
 do „Reichu“ (do Niemiec) również dużo pracowników
 którzy podpisali, Volkolisty niemieckie musieli pojsć do
 wojska hitlerowskiego skład dużo już nie powróciło lub

zostało kalekami na zawsze. Rok 1941. Napad 512 wojsk
 hitlerowskich na Lwów Radziecki spowodował
 śmierć jeńców podziemi do pracy niewolniczej w Kurii Dobro
 Wybudowano dla nich baraki na Łakwadzie Kurii.
 Wzdłuż wałów Wisły stał codziennie w linie 340
 jeńców prowadzono pod eskortą do warsztatów pracy.
 Opisywanie tych niewolników było takie same jak
 w Oświęcimiu obozie traktowanie bezlitosnie to też
 wielu z nich zmarło lub zostało rozstrzelanych.
 Na ich miejsce przychodzili nowi jeńcy niemieccy.
 Żykaną oraz prześladowania robotników
 narodowości polskiej nieustawadly ale przybierały
 na sile, przeszło 90% robotników udało się
 napisać na „Volkslisty niemieckie” jako obywateli
 niemieccy została tylko garstka Polaków na
 Łakwadzie (piszący był Polakiem nie udało się przepisać)
 Zaczęły się idoucy na Polaków gdzie tylko się
 co złego stało, to wystąpieni byli winni Polacy.
 Wyścig w składowaniu prowadzili przepisanymi
 na Łakwadzie robotnicy niemieccy. Gestapo oraz
 policja niemiecka miała pełnię kasy roboty. Rok 1942

Kwiecień 1942

513
 przykrość jeszcze gorzej czasy, pracowało na
 2 zmiany po 10 i nawet 12 godzin. Świat nie było
 żadnych w korydym mies. były tylko 2 niedzielo
 wolne od pracy. Kierownicy i Werkmistrze nie
 mieli żadnej urzędności dla robotnika od
 czasu odbywały się zebrania na Zakładzie
 na których tylko szkalowano marid Polski oraz
 Polskie. Stan taki trwał miesiąc do końca wojny.
 Sprawdzano nowe plany rozbudowy Kuz. Istotni
 w której miało pracować 6.000 robotników.
 Podczas akceptacji tych planów rozbudowy
 Dyr. Finke zaprosił kilku Lauów z Dyrekcji
 głównej z Niemiec na urzęd do siebie. Omawiano
 różne sprawy produkcji oraz wysiedlenia tu.
 robotników w głąb Niemiec na ich miejsca
 miało sprowadzić robotników z Silesii Holstyn.
 Otwierali się zwołania oraz tym robotnikom którzy
 się dali popisać za Niemców na Volkshilfs.
 Byli tacy robotnicy na Zakładzie (rodzoni Austriacy)
 co poszli do Cierzywa na Landrat prosić aby śląsk -
 ciersyński przybrać zaraz do Niemiec, co też

Władze niemieckie uszyty. Ciesząc się z 514^{go}
 że takich słazaków niemców dobrych maja.

Kiesety wojna idła niemców przybierała niekorystny
 obrot, Rok 1943 oraz 1944 przyniosł klęskę niemiin
 w lipcu 1944 zaczęły się pierwsze naloty alianców
 podczas których zatoga Kurcii Ustroni opuszczala
 na łeb i szyję zakład pracy, odwołanie alarmu
 trwało kilka godzin, dniem przesładywało
 nieomal co drugi ^{dzień} po kilka dziesiąt samolotów
 raz nawet 100 nie było bombardowania zakładu
 produkcja spadała ale pracowało nadal.

W listopadzie 1944 utraciło życie kilka pols.
 robotników przez rozstrzelanie jakie miało miejsce
 9 listop. w Ustroniu.

Rok 1945 w styczniu do tego nadzedł rozkaz
 Kurcie uieruchomić z powodu szybkiego zbliżania
 się frontu. Robotników wyprawno matylniast
 dużo wywiercono do niemiin część przeniesiono do wojoka
 i kopania rowów, również ewakuowano wszystkich
 jeńców Radzieckich, stan taki trwał do 20 latygo 1946^{go}
 potem uruchomiono 1 pier w Kur. par. i 4 młoty par.

Czesz 515 Niemców przeważnie Władka powrócił
 a powrotem do Dłotwinia rozpoczął prace w Kurii
 ciaba Łatopa wynosiła 120 ludzi na Łakdadzie.
 do końca roku powiększenie niekiedy pilne wyjeżdż.
 Ławionim. Dyrektor Piute powrócił i nadal
 jako prezydent na Łakdadzie podał służbę stale
 przebywając na Warsztatach (Kwale dali jemu
 przydomek „Owczak”

Front Łymersem ustalił się na śląsku ciess. na
 linii Woty, od marca do końca kwietnia 1945 r.
 powinną bliskości frontu oraz gwałtownych walk
 Kurii Dłotwin pracował do końca kwietnia 1945
 do kwietnia wyjechał do Dłotwinia, Ławionim
 celem stopienowania ewakuacji Łakdadu co też
 powiększenie przeprowadzano. Przybyło również Gestapo
 aby zlikwidować resztkę Polaków ale ci mierzawili się
 do pracy, (piszący ostreżenie wszystkich.) Również była Wypłata.
 Oboko godz. 19. (nieodwrocnie) dnia 30 kwietnia 1945 r.
 opuścili resztkę Niemców hitlerowskich Kurii Dłotwin
 dosyć duży kolumny uzbrojony uprowadził resztkę dobytek
 Ławionim na Łakdadzie Kurii oraz Dłotwinia.
 (piszący był naoczny świadkiem ewakuacji)

1 maja 1945 r. Zakład Kurium Dłotów 516

był wolny od Niemców oraz niemieckich, zostało dużo
 materiału który Niemcy nie mieli czasu zabrać
 oraz wyrobic zało brak węgla ani odrobiny nie było
 Wywieziono 5 nowoczesnych Prererek druków (kopierki
 i Pokarke druką nową i nową Obiurarkę, behler
 oraz maszyny do pisania i jednę do badania
 twardości. Pobrali też dużo nowych pasów skór.
 Wszystko to pomagali Niemcom zabierać robotnicy
 z Volklistami Niem. Jeszcze te jednę pryszczę
 oddali Hitlerowi! Tygodzień przed ewakuacją
 przyszedł transport stali 15 wagonów z Fryzica
 na wyrobę kolejowe, Dyrektor Fuks nie chciał tego
 przyjąć ze się to nie da wszystko wyrobic (piszący poszedł
 z swoim szefem Inz. Kurcem do Dyrektora ze pewną częścią
 kuriuma przerobi, dał po namowicie zbudować ten
 materiał w Kurium który też po ewakuacji został
 na Zakładzie, był to zalazek na pierwszy przesadek
 do rozpoczęcia produkcji Odkruszek dla Koleji P.K.P.
 Pozostali robotnicy poszli się zabrać do pracy
 (piszący zgonił się 5 maja 1945.) Powrócił również

517
 przedwojenny Dyrektor Tow. Jan Janicki
 który razem z Dyk. Kosowskim (Kosowski był po
 upadku powstania we Warszawie ewakuowany
 do Astronia) zakasałali się około uruchomienia
 zdewastowanego Zakładu Kurii Astronii. Pod
 kółkami parowymi nie można było zarad, prasować
 Szaboty były upadłe, co drugi kółko szpalty
 Szoki wydarła, przelała na podgrzewanie odłamki
 nie było karabka na Zakładzie ten format
 dopiero na samych drzwiach z Karskiej bo
 kółki mogły nie mogły być uruchomiona ponieważ
 mostki kółkowe były przez cofającego się w posobach
 Okupanta wyodróżniono sław taki trwał przez dobre
 3 miesiące, zato młoty młoty sprężyste sukcesowo
 w ruch, nie wszystkie bo Okupant porabiał stromo
 prasowo skórsanym. Najbardziej produkowano białki
 i kółki do kłapania Kos, potem po uruchomieniu
 kółek spradowych w Kurii mech. odłamki prasę
 kłusze kombiniki obce, kłusze do nakrętek
 osie parowe i t. d.

W Kurii parowej po naprawie kilkunastu kółek par.

wykuszano flaki do porzazów zderzaki oraz 518
 do Sprzegiel i putowych kloie zaraz obrabiano i
 mularstwo. Rismocześnie zacetby przychodzic pierwsze
 zamowienia na odkuwki do samochodow ciernawych
 Wielkie trudnosci byly z wykonaniem walny i obi
 z powodu braku stalci ale i temu zaradkow
 z wiekszych walny robiono mniejsze. Co do czesci
 koleyjnych to zostalo kilka matryc po niemcach
 to odkuwki takie byly ten sam typ co niemcy
 posiadali, gorzej bylo z dachami na Kurcii parowej
 te walcily sie ciekawie. Rok 1946-1947. Zarolki
 kwalifikowanego pracow. Wynosily mies. 1945 r 1500 zł
 1946 r ok. 4.200 zł. a 1947 r 11.500 zł. mies.

W polowie marca w r. 1948 wybuchl w Kurcii parowej
 grozny pozar w ony. Spalily sie wszystkie dachy
 na Kurcii parowej. Dzieki Starzy pozarnej Kurcii
 oraz przybyciu na pomoc Krawy pozarowych z okolicy
 zdobrano uratowac Kur. mehan. oraz Warszt. mehan
 Kowale pracowali do jesieni pod miodkami
 bez dachu nad gbowia, pobudowano nad kaidym
 miodem osobno mały dachek i pracowano na dacie
 Liniary nadal.

519

Lo podaje nadbudowano smry Kuzni parowej
do dwadzieścia metrów wysokości oraz wykonano
Drachy nowe o koush. Stalowej pokryte grubą blachą
ocynkowaną. Zarobki wynosiły mies. 20.000 zł.

Rok 1949. 2 stycznia około godz. 12 w podziemiu
(było to w niedziale) ruwała nadbudowana ściana
od północnej strony na Kuzni parowej (20 m wys. 50 m długość)
szalejąca wichura o sile huraganu przewróciła
ścianę na bok stojący mniejszy budynek warszt.
pracowniczy miażdżąc go dourecznie, ofiar w ludziach
nie było. Ściana musiała całkowicie wykonać nową.
Dokładnie też rozporęła w poprzednich latach budowę
nową Kuzni mechanicznej obok parowej. Wtedy i pracy do Kuz.
zostaby wykonane zupełnie nowe na Zakładzie K. P. -
(Kuzni Stalowej). Zarobki podniosły się znowu w górę i tak
zarobek kwalif. rob. wynosił w Roku 1949. ok. 30.000 zł mies.
Rok 1950 pracy było coraz więcej zauważać to było na
części kolejowej oraz samochodowe narzędzia bluzki motocyk.
części motocykl. między innymi zbudowano na Zakładzie
Kuz. Nowy pierwszy silnik motocyklowy.
Liczba pracowników wzrosła do 1200 ludzi łącznie.

Pod koniec października 1950 r. na skutek przeprowadzenia
 w Łobcu reformy walutowej na nowe Złote, zarobki uległy
 zmianie od 600 - 900 zł mies.

Dokreślono też nowy Brzost. Przemysłowy, oraz
 budowano nową kopalnię i ekspedycje podziemną
 razem z Górnictwem.

Rok 1951 zarobki wynosiły mies. do 1000 zł. drożyzna
 poszła w górę, co odbijało się bardzo ujemnie na
 zarobkach.

Rok 1952 rozpoczęto budowę nowej odlewni (kara odlewnia
 mieściła się w probowcu budynku staryj Kurni parowej, gdzie
 była praca po dolewni pracoie mro zabozona) z 1908 - 1928.)

Zarobki się co półrocz poprawiły wynosiły dla robotników
 kwalifik. do 1200 zł. mies. pracowników umysł. do 1300 zł.

Rok 1953 - 1954 rozpoczęły się redukcje robotników
 które były przeprowadzone całego kraju w ciągu kilku lat
 pokrzywdzono przez to wielu robotników. Rozbudowa
 Kurni Dostroi zaczęła nadobnie spadać oraz postępuwała
 bardzo powoli, dotychczasowa budowa Odlewni nowej
 która też wstrzymano w roku 1955. Redukcja i
 zwalnianie pracowników fikcyjnych i kuzystawych
 przeprowadzano nadal.

521 Warszki pracown. fiz. wyniesity do 1400 zł mies
a myślowych do 2000 zł i 3000 zł. później do 4000 zł.

Rok 1956 rozpoczęto budowę nowej Hali dla Kompressorów
oraz nowej drugiej Karłowii plektr. Zakończono także
Odkrywanie pola p. Kierow. Zalest. kłosa prócz Szepelunistyga.

Rok 1957 dokonano przede wszystkim wymienione
budowle, odeszło w tym roku około 50 pracowników
na Zecerydure preservationie starych kotły mieli
przepracowane przez ponad 40 lat. piszący obecna
Kronika, przepracował 52 lata (z tym 35 lat Kontrola.

Rok 1958 - 1959 Redukcja i dalsze zwolnienie
pracow. fizycznych i Myślowych, w tym halach
odeszło zmię na Zecerydure ok. 38 pracowników
opłatem zostało zwolnionych z pracy około 150 ludzi
Zaboga Kurii Istni później była się

Ukończono też nową Hala Kompressorów z 1959 - 1960.

W powyższych wymienionych i następujących warte tu nadmienić lata
ze stosunki do Obada Kurii Istni oraz zamiejscowych P.Z.P.R.
zakwitły w całej pełni tak jak za okupacji, podległymania
się Dyrekcji i.t.d. specjalnie opuszczało wszystkich pracowników
to też Pracownicy ukrocili sobie sami na siebie bier!

(Zwolnienia mieszydnych.)

Rok 1961. W tym roku przeobrażać pracę na Zakładach
 w Kurii Dobroni, pod znakiem wzmożonej produkcji.
 (Tęże normy techn.) W pierwszych dwóch miesiącach
 wzrosło z powodu tego wśród pracowników niezadowolenie,
 którego następstwem był tak zwany mały strajk
 kowali Kurii parowej, który nie zaliczył niczego.
 Następstwem tego strajku było zwolnienie kilku
 pracowników z pracy. (jak za czasów kapitalistów.) To też
 nikt się temu zochowując nie interesował czy byli oni
 winni? można było taką sprawę w inny sposób
 polubownie załatwić. Wstępy i ani Rada Robotu.
 Dyrekcja i Rada Zakładowa nie miały porządku
 do tej sprawy tak samo jak do wzmożonej ilości
 produkcji sakwek w której przybyła nadmierne
 ilości „Wybraków”. Ta nowoczesna technologia
 która ma zaprowadzić w Kurii-Dobroni nie udało
 w tym roku przenieść i stoi pod znakiem zapytania
 co będzie dalej? Wybraki to wstyd dla całego
 Zakładu! Za czasów kapitalistycznych wybraki
 pociągaby wyłącznie z pracy na bruk, bez możliwości
 powrotu do pracy. Nie ma to tu pojmowania ilości -

Zwrócić 523 wybraków powiesza, Zakład Kurui Dłotri
 był słynny z dobrego wyrobu produkcji oraz
 różnym doświadczenie wykonanych odniesień pierwszej
 jakości. (piszący ten pamiętnik pracował 35 lat w
 Kontrolu Techn. jako kontroler Wyrobów Kurui Dłotri)
 od roku 1919 - 1954 nast. zmieniły na skutek walki
 która podjęła z wybrakami, został przeniesiony na inne stanowisko.
 Z tego wynika że jak Dyrekcja oraz Rada Robotn. i Zakład
 nie musiały należeć do tychże podjęć do sprawy
 dobrej produkcji. Przeniesienie dobrych fachowców
 na inne stanowiska jest u tejże władzy Kurui Dłotri
 jakimś niepoprawnym błędem którego się uciepiu-
 bład taki powinien zniknąć na stanowiskach takich
 powinni być Fachowcy posiadający doświadczenia z wyrob.
 praktykę, wykształcenie oraz przekonanie podjęcia
 do produkcji bez wybraków. Posamo dotyczy Robotników
 wykonujących swoją pracę oraz kontrolę techn. która powinna
 być mięciwliwa na walkę z wybrakami i mieć doświadczenia
 praktykę. Często są to ludzie do kontroli którzy nie-
 mają oraz nieposiadają żadnego wykształcenia posamo
 idzieje się we wszystkich warsztatach Kurui Dłotri.

Zarobki w/p. nowych norm przedstawiają się 524:

900 zł. max. 1200 zł. 1600 zł. 2000 zł. do 3000 zł. miesięcznie

Polityczne oblicze zuboży u niektórych pracowników nie wiele się zmieniło, wygląda tak jak za Okupację hitlerowskich Niemiec. Na niektórych stanowiskach i to jeszcze kierowniczych figurują byli żołnierze "Wehrmachtu" niestety one ma się co chwila ma Śląsku jest województwo "Katowickie" pod tym względem najbardziej zasmiecone szaracy we większości nadal nie mają poczucia że są narodowości polskiej. Wiele w tej sytuacji mogła by coś P.Z.P.R. dobrego zrobić, niestety w tej organizacji jest dużo hitlerowców z Volkslistami czują się tam bezpiecznie może że przyjdzie kiedyś do generalnej czystki? Ci pracownicy Kurii Ulstru którzy za Okupację hitlerowskiej nie przyjęli "Volkslisty" deklarując się jako Polacy nie mają dostępu do Partii P.Z.P.R. i nie posiadają takiego na Zakładzie Kur. Ulstr (piszący ten pamiętnik doświadczył tego na własnej skórze) Pod koniec roku okazało się że niewiele budowano na Zakładzie tu i owdzie dobudowano nowy mbot i.t.p. Gwarantka dla starych emerytów urzędowo bardzo brzytą "dla tych najbardziej potrzebujących którzy pobierają małą emeryturę do 500 zł. mies. (gwarantki starają się uzyskać precyzyjnie

na ⁵²⁵ jedynego emeryt. robotnika około 156 zł. (127 pol.)
 Pracownicy emeryci którzy otrzymują ponad 500 zł emerytury
 mies. nie dostali nic! W ciągu roku 1961 przewidziano emeryt.
 dwie Wyjeżdżając Autobusami ale tylko niektórych o tem
 zawieszono! A więc niegdyś wychwalany Socjalizm -
 Kucunizm który głosił hasła dobrobytu robotnika nie
 spełnia tego co się należy pracownikowi po przepracowaniu
 40 i 50 lat. To też starzy Robotnicy z tą małą pensją żyją
 tym którzy by mogli poprawić ich byt lepiej, a nie chcą im
 tego zrobić, aby po przepracowaniu 40 i 50 lat dostali
 małą emeryturę w kwocie 240. Zł. do 300 zł oraz 100 zł świadczeń.
 Pracujący obecnie na Zakładach Robotnicy nie mają też
 dla tych biedaków żadnego uczucia a nie myślą o tem
 że na tej samej drodze idą do celu swojego preruowania.
 Robotnicy starszokwie wspominają teraz na Emeryturze
 jak dawno przed pierwszą wojną światową, na różnych
 zebraniach przywódcy socjalistycznej obiecywali zawsze
 Robotnikom „jak buda Fabryki Kopalnie i Hut
 własnością robotników, to będziemy dzielili temu
 obywateli zyskami jakiej Kapitalistei właściciele
 z tych dobrych myśli. Obecnie okazało się że tak nie jest!

Robotnik jeżeli dawniej pracował ciężko jak ⁵²⁶był
 tak samo i dzisiaj musi pracować tylko że obecnie
 praca jego jest o wiele cięższa lepsza nowoczesną
 technologią, różnymi maszynami i. t. p. Tu trzeba doł-
 się zastanowić nad poprawą bytu pracowników
 fizycznych oraz umysłowych, pamięta się wiele dawniej
 przed trzydziestu lub czterdziestą laty, pracownicy
 nie chodzili białymi ubraniami do pracy tak jak obecnie
 ubranie białe było tylko na niedzielę i święta
 a przez tydzień chodzili w ubraniach roboczym oraz
 czasem brudnym w jakim wykonywali pracę w fabryce
 lub kopalni. Gdyby kraj nasz Polski nie był co parę
 lat orany pługiem wojennym zaborców, to stałby dzisiaj
 na równi z Austrią i Prusami! Do poprawy bytu
 musza robotnicy sami przykładać ręki, oraz zawsze
 pamiętać o lepszej dyscyplinie i staraniu!
 Wzmocniona produkcja sprzyjała pewnej poprawie
 w zarobkach u niektórych pracowników, niestety
 przeobrażono niektóre zarobki, co pociągło za sobą
 obniżkę tychże na zwartwinie pracownika który jest
 zmuszony to same ilości odkuszek wykonywać aby mógł
 wykonać normę, jemu wyznaczoną! (owoce nysięgu!)

527

Rok 1962. Na Zakładzie Kurui Ustroni

Produkcja odkusek podniosła się niestety, wybraków
nie kumiejszmo co nie jest chlubnym świadectwem
dla Zakładu. Zarobki się przez to zwiększyły
ale na obecna drogę nie są u niektórych pracowników
mniej zarabiających, niewystarczające, dla poprawienia
padaje się ceny artykułów pierwszej potrzeby nast.
Ceny w roku 1939. Różn. 1962.

2 kg Chleba 0.60 zł.	2 kg Chleb żytni 7.50 zł.
1 - - maki 0.45 zł.	1 kg Cukier 12.00 zł.
1 - - Cukier 1.00 zł.	1 kg mięsa uobac 36.00 zł.
1 - - mięso potawe 1.41 zł.	1 kg Skonina 38.00 "
1 - - Skonina 1.35 zł.	1 kg masła 68.00 "
1 - - Masła 3.14 - -	1/2 litra Piwa 3.50 "
1/2 litra Piwa jasne 0.50 - -	1 Kieliszek wiani 6.00
1 Kieliszek likier 0.50 - -	1 Cygaro lepsze 2.00
1 Cygaro lepsze 0.04 "	1 para Buty skóra 245.00 zł.
1 para Butów 8.50 zł skóra.	1 Okrącio muskie 750. zł
1 Okrącio musk. 25.00 zł 60% wata	- - - lepsze 1300. zł.
1 Tona węgla 118.00 zł.	1 Tona węgla 250. zł.
	porównaj do 500. zł
Zarobek robotnika dzienny od 4. zł - 12. zł.	Zarobek Robotnika dzienny 50 zł i od 70 zł do 100 zł.

528

W tym roku 1962. kabusowano w Lukim tu i w dnie
 nowe roboty a jeden robot nawet dzisiaj taniej poratem
 innych Inwestycji nie poprzedzono! Z wykonywaniem
 planów przede wszystkim kruszo, pracowano nawet w niektóre
 niedziela aby wykonać plany produkcji odczynu, jak
 z tego wynika wyterona praca (harowisko) w całej pełni!
 Co dawniej Pracownik zakupił za dzienny zarobek 9. zł. 1939.
 to obecnie musiab wydatk 165. zł (p. dziennym zarobku 100 zł)
 dla przykrodo p. p. Buty skórzane w roku 1939. była cena
 8.50 zł. a w roku 1962. takie same Buty 245. zł. a więc
 za dzienny zarobek w r. 1939. kupit robotnik te same
 Buty, które obecnie są w cenie 245. zł. Tak samo Albranie męski
 robotnik kupit w r. 1939. za 25. zł (tygodniowy zarobek 2.
 niekwalifikowanego rob.) obecnie w roku 1962. Albranie męski
 750. zł. (tygod. zarobek rob. niekwalif. 300 zł.) Dwie p. p. męski
 dla pracownika fix. są takżesamie przydrody Albrani
 i butów robotnych których w latach 1939. i przedtem nie było.
 Wycieczki dla Turystów były skapc ze strony Kurii Istrii
 było tylko dla niektórych zawiadumiono Gwardiecki
 dla Turystów urządzono tylko dla tych najbliższych
 bliższe najnych Gwardiek nie sprowadzono dla Turystów
 ciekawem faktem porostanie co z temi zyskami się dzieje?

is

ki

ieci

505

529 Rok 1963 nie przyniósł w Kurui Ulstrai
 Ziadnych Zmian na lepsze dla pracowników tego
 Zakładu, powinni wzmożonej wielokrotnie produkcji.
 W lipcu 1963 r. rozpoczęto budowę nowych
 Wpustów mechanicznych zaborów Fundamentu
 pod te Warstwy oraz Filary Betonowe, również
 zbudowano podstawy dla nowego skwingu gotowego
 na placu katejabin, korransur oświetlenie elek.
 wzdłuż ogrodenia betonowego na wadach koto rekti
 Wisdy. Zarobki pozostały te same co w poprzednim
 roku. Plany produkcji zostały przez Zakład wykonane.
 Dla pucytowanych pracowników Kurui Ulstrai
 wrażeń wycieczki skromna gwiazdka dla ubogich
 emerytów, niespokojna dla Emerytów podwyższenie
 węgla opałowego o 10% t. z. 250 zł do 500 zł za tonę węgla
 co poważnie się odbiło na pracownikach będących na
 Emeryturze, z tej okazji poprawiono pensję 25 zł mies. dod.
 W. l. p. 1963 oprowadzano chładczych 5 latów nowych
 Wybraków wyprodukowano dosyć dużo oblinano wartosci
 wyprodukowana, wybraków około pięć milionów złotych!
 Takiego marustawstwa dawniej nie było jest to zjawisko
 b. niechłubne dla Zakładu, nie przynosi to zysku.

Lirba parowników w Kurui Dostri w r. 1963 ⁵³⁰

wzrosła do 1700 firmowych; młynsowych około 267 osób
karem około 2000 całej zabogi. (w roku 1875 tasawa lirba
Działo rybołów Kurui Dostri, idzie i wysyła się na
eksport japoński do Amurki produkcyjnej
do Chin w Azji oraz do Tobok i. t. d. przeważnie
karederia Tomadta Kluzę i różne odzwroki.

Rok 1964. Kurui Dostri nadal się rozbudowuje
Warsztaty mechaniczne wrobl. rozbudowana tyhile
postępuje dosyć szybko i jest już pod dachem.
Warto tu przypominąć że w czasie II Wojny Świat.
podczas okupacji Niemcy sporządzili plan dla
nowej Kurui w której miało pracować 10.000 ludzi
produkować miano odzwroki dla dawańszołi w G.
przedsiębiorstwa "Polkswagen" do którego Kurui
Dostri należała. Czerwony Dyr. Finke przedstawił przyjęcie
warunki dla nowych właścicieli z okazy przyjęcia tych
planów ona której była również suwerenna sprawa
mieszkania wszystkich obywateli posiadających t. zw.
Polsklisty, do Salerwig Holsztym w Niemczech.
Kolejna Robotnicza w Hermanicach miała być zburzona
paniewarr tam Holszewicz mieszkają (w opisie hitlerowim

Ze względu na niepowodzenia wojsk hitlerowskich
na wschodzie budowę zawieszono.

Kraina Ustron na wiosnę 1964 urządziła skromną
Wystawę swoich wyrobów w sali na Działkowej
obecnie Druż. Kultury. Do dalszej budowy jest
w planie nowa Kuchnia którą rozpoczęto pod
krośniętą k.p. Nowe Warsztaty mech. zostały pod koniec
roku oszkolone. Na placu katejbarów dobudowano
2 nowe drzewiaki blona platforma prace wybadunku
materiałów. W tym roku 1964 rozpoczęto budowę nowej
Kuchni. Warsztaty nowe (Hala) oszkolono i są na ukoniecznieniu.
Kuchnie wybudowane zostały Garaje nowe idla pojazdów
na terenie Kuk. Ustron które ukonieczniono w r. 1965.

Pracownicy fiz. i myśl. na skutek większej
wymaganej produkcji poprowadzicie (2000 zł - 3000 zł mies.)
Rok 1966. Wznowił się dalsza, porbudowa, oraz wykonaniem
naprawy Warsztatów, ukonieczniono nowe Warsztaty Mechaniczne
do których przeprowadzono Obrabianki w starych Warszt. Mechan.
w pierwszej połowie 1967 r. W tym samym roku rozpoczęto
budowę starych Warsztatów Mechanicznych przy Staro. Kukii
porowej zbudowanej w r. 1966. Rozpoczęto dalszą, dalszą

Porównanie Obiektów Kurii Alsterii wrony 532
 budowle Gier oraz palacych warsztatów do Rosji
 1944 i t. d. upiększone zostały także podwórca place
 zielenia i kwiatami. Larokki spaceru zostały
 podwyższone, tak samo wzrost produkcja Rak.

Schmiedewerk Ustron

G. m. b. H.

Ustron O/S. Kreis Teschen

53

104 Szczepanek, Gustav

1 5 2,28 =

Inhalt

Das vom Empfänger sofort, ohne den Lohn-
Büchel zu öffnen, zu bezahlen. Reklama-
tionen werden nur bei geschlossenem Büchel
entgegengenommen.

Gustaw Szczepanek

~~XXXXXXXXXXXX~~

Data urodzenia 8/IX-1892r.
Pracę w Zakładzie w Ustroniu rozpoczął 4-XII-1906r.
w R.1912 r wyzwolony został po pięciu latach na kwalifikowanego robotnika, ślusarza, kowala.

Od 1912r do 1919 był bragadzistą w ślusarni

W 1919 r. złożył egzamin w Szkole Mistrzów w Bielsku, ^{nie} mistrza ślusarskiego

Od 1919 pracował w Kontroli technicznej jako mistrz

~~XXXXXXXXXXXX~~

Na emeryturę odszedł w czerwcu 1958r.

Srednie zarobki miesięczne brutto

1906	10,12 Kr a/	1940	125,00 DM d/
7	17,00	41	125,00
8	26,83	42	125,00
9	42,25	43	125,00
1910	52,33	44	125,00
11	56,83	45 <i>do 30/IV</i>	135,00
12	62,25	46	4 550,00 zł e/
13	-- --	47	10 580,00
14	66,50	48	18 400,00
15	112,68	49	26 200,00
16	155,73	1950	26 400,00
17	152,34	51	1 070,00 zł e/
18	129,83	52	1 160,00
19	319,91	53	1 430,00
1920	1 820,63 Mp b/	54	1 530,00
21	17 154,10	55	1 330,00
22	77 021,33	56	1 390,00
23	8,014 645,58	57	2 100,00
24	100,83 zł.c/	1958	2 040,00 zł.
25	87,33		
26	95,73		
27	166,33		
28	207,42		
29	207,00		
1930	191,75		
31	202,17		
32	131,25		
33	165,33		
34	197,94		
35	190,55		
36	194,25		
37	211,25		
38	225,16		
39	220,00		

Ilość godzin pracy:

do 1918	10 godzin
1939-1940	8 godzin
1940-1945	10 godzin
od 1-V-1945	8 godzin

- a/ Kr. Korony austriackie
- b/ Mp. Marki polskie
- c/ zł. Złote
- d/ DM Marki niemieckie
- e/ zł. Złote
- f/ zł. Złote /po wymianie/ w 1951r.

Dane podał G.Szczepanek 15-XII-1971r

Ceny niektórych artykułów w latach 1913/14 i 1938/39 r.

		C E N Y	
		w latach	
		1913/14r a/	1938/39r b/
Chleb	1 kg	0,25 Kr	0,31 Zł,
Cukier	1 Kg	0,32	1,00
Mleko	1 l	0,10	0,27
Masło	1 kg	1,60	3,54
Mięso wołowe	1 kg	0,84	1,50
Mięso wieprzowe	1 Kg	1,47
Słonina	1 kg	0,90	1,61
Wódka	1 l	0,96
Piwo	1/2 l	0,16
Ubranie	1 szt.	20,00	(60-80,00)
Buty	1 para	4,00	8-10,00

a/dane p.G.Szczepańska

b/ dane z Rocznika Statystycznego z 1939r.

Volkswagenwerk G. m. b. H.
Schmiedewerk Ulfen.

54

Wohne Nr.	Matten Nr.	Vor- und Zuname	Stundenlohn Rpf	Stunden			Verdienst			Summe der Bezüge RM	Abzüge								Bar RM		
				Arb.	Taglohn	Überstunden	Arb.	Taglohn	Urlaub		Kr. Verf.	Arbeitslosen-Verf.	Alters-Verf.	Lohnsteuer	Bürgersteuer	Zins	Vorschüsse	Verschiedenes		D. A. F.	
31	554	Szezepanek Gustav	73		58			43.95		43.95	1.67	1.43	1.20	7.68	2.00					DAF 4.28	25.75

5.00

- R = Röhle
- B = Bohnzins
- S = Lichtzins

Der Barbetrag wurde unter Kontrolle abgezählt und ins Kuberth hineingelegt, daher werden Reklamationen nicht berücksichtigt.

31 563

Volkswagenwerk G. m. b. H.
Schmiedewerk Ultron.

56

Wochen Nr.	Karten Nr.	Vor- und Zuname	Stundenlohn Spj	Stunden			Verdienst			Summe der Bezüge RM	A b z ü g e								Bar RM				
				Akkord	Taglohn	Überstunden	Akkord	Taglohn	Urlaub		Kr. Verj.	Arbeitslosen-Verj.	Alters-Verj.	Lohnsteuer	Bürgersteuer	Zins	Vorschüsse	Verschiedenes		D. A. F.			
55	554	Szczepanek Gustav	73		58			43.94		43.94	1.67	1.43	1.20	7.68									31.96

55 567 K

R = Rohle
B = Wohnzins
L = Lichtzins

Der Barbetrag wurde unter Kontrolle abgezählt und ins Kubert hineingelegt, daher werden Reklamationen nicht berücksichtigt.

